

Wet bestuur en toezicht rechtspersonen: gevolgen voor zorginstellingen

Op 10 november 2020 is het Wetsvoorstel wet bestuur en toezicht rechtspersonen (**WBTR**) door de Eerste Kamer aangenomen. De WBTR beoogt de governance van stichtingen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen te verbeteren. De WBTR brengt ook wijzigingen mee voor bestuurders en toezichthouders van de meeste zorginstellingen.

In deze Law Alert leest u meer over deze gevolgen.

Inleiding

Op 10 november 2020 is het Wetsvoorstel 'Wet bestuur en toezicht rechtspersonen' (de **WBTR**) door de Eerste Kamer aangenomen. De WBTR introduceert verschillende regels voor bestuurders en toezichthouders van stichtingen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen en daarmee ook voor bestuurders en toezichthouders van zorginstellingen die de rechtsvorm van een stichting hebben. In deze Law Alert leest u meer over de wijzigingen en de mogelijke gevolgen van de WBTR voor het bestuur en het toezichthoudend orgaan van zorginstellingen die de rechtsvorm van een stichting hebben.

Inhoud WBTR

De WBTR introduceert de volgende regels voor stichtingen en haar bestuurders en toezichthouders:

1. Toezicht

De WBTR maakt het voor stichtingen mogelijk om een toezichthoudend orgaan (in de vorm van een raad van toezicht of bij een monistisch bestuursmodel: niet-uitvoerend bestuurders) in te stellen. Het toezichthoudend orgaan moet uit minimaal één natuurlijk persoon bestaan.

Op zorginstellingen is specifieke wet- en regelgeving van toepassing, zoals de Wet toelating zorginstellingen (de **WTZi**), het Uitvoeringsbesluit WTZi (het **Uitvoeringsbesluit**) en de Governancecode Zorg 2017 (de **Governancecode**). Het Uitvoeringsbesluit bepaalt dat zorginstellingen een toezichthoudend orgaan moeten hebben ingesteld en dat de leden van het toezichthoudend orgaan niet tegelijk deel kunnen uitmaken van het bestuur van de zorginstelling. Dit betekent dat een zorginstelling altijd twee aparte organen heeft (het bestuur en het toezichthoudend orgaan) en dat een zorginstelling daardoor geen monistisch bestuursmodel kan doorvoeren.

Doordat zorginstellingen op grond van de zorgspecifieke wet- en regelgeving reeds de verplichting hebben om een toezichthoudend orgaan en daarmee een dualistisch bestuursmodel in te stellen, brengt de WBTR

in dat opzicht geen wijzigingen met zich mee ten aanzien van het toezicht binnen zorginstellingen.

2. Tegenstrijdig belang bestuurder / toezichthouder

De WBTR introduceert een wettelijke tegenstrijdig belangregeling voor bestuurders en toezichthouders van stichtingen. Deze regeling houdt in dat:

- ▶ een bestuurder c.q. toezichthouder niet deelneemt aan de beraadslaging en besluitvorming indien hij daarbij een persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de stichting en de daaraan verbonden organisatie;
- ▶ indien het gehele bestuur is geconflicteerd en er daardoor geen besluit kan worden genomen, het besluit wordt genomen door het toezichthoudend orgaan;
- ▶ indien het gehele toezichthoudende orgaan is geconflicteerd en er daardoor geen besluit kan worden genomen, het besluit wordt genomen door het toezichthoudend orgaan, maar met schriftelijke vastlegging van de overwegingen die aan het besluit ten grondslag liggen. Statutaire afwijking van dit onderdeel is mogelijk; en
- ▶ indien een toezichthoudend orgaan ontbreekt, het bestuursbesluit wordt genomen door het bestuur onder schriftelijke vastlegging van de overwegingen die aan het besluit ten grondslag liggen. Statutaire afwijking van dit onderdeel is mogelijk.

Gelet op het feit dat een zorginstelling een toezichthoudend orgaan moet hebben ingesteld is het laatste onderdeel van de wettelijke tegenstrijdig belang niet op zorginstellingen van toepassing.

Mocht een zorginstelling op datum van inwerkingtreding van de WBTR (zie hierna) een statutaire regeling hebben die (gedeeltelijk) anders is dan bovengenoemde wettelijke tegenstrijdig belangregeling, dan is de wettelijke regeling leidend. Wij raden aan de statuten in dat geval ook in lijn te brengen met de wettelijke regeling.

3. Belet en ontstentenis

De WBTR bepaalt dat de statuten van een stichting voorschriften omtrent belet en ontstentenis van het gehele bestuur en toezichthoudend orgaan *moeten* bevatten. Voorts bepaalt de WBTR dat de statuten soortgelijke voorschriften *kunnen* bevatten ten aanzien van belet en ontstentenis van één of meer bestuurders en / of toezichthouders.

De WBTR bepaalt verder dat indien de statuten van een bestaande stichting nog geen belet- en ontstentenisregeling bevatten, de stichting een dergelijke regeling in de statuten moet opnemen.

Overgangsrecht. Voor zorginstellingen die vooralsnog geen belet- en ontstentenisregeling in de statuten hebben opgenomen, betekent dit dat een dergelijke regeling uiterlijk bij de eerstvolgende statutenwijziging na de datum van inwerkingtreding van de WBTR in de statuten moet zijn opgenomen.

4. Meervoudig stemrecht

De WBTR introduceert een meervoudig stemrecht voor bestuurders en toezichthouders van een stichting. In de statuten kan worden vastgelegd dat een bestuurder of toezichthouder meer dan één stem kan uitbrengen, mits die bestuurder of toezichthouder niet meer stemmen kan uitbrengen dan de andere bestuurders of toezichthouders tezamen.

Overgangsrecht. Indien de statuten van de stichting een bepaling bevatten op basis waarvan een bepaalde bestuurder of toezichthouder meer stemmen kan uitbrengen dan alle andere bestuurders of commissarissen tezamen, blijft deze bepaling vooralsnog geldig. De betreffende bepaling verliest haar geldigheid, afhankelijk van welk moment eerder is, (i) op het moment van de eerste statutenwijziging na inwerkingtreding van de WBTR, of (ii) vijf jaar na inwerkingtreding van de WBTR.

5. Aansprakelijkheid

De WBTR introduceert een regeling voor aansprakelijkheid van bestuurders en toezichthouders van stichtingen in geval van faillissement wegens onbehoorlijke taakvervulling. Voor bestuurders van stichtingen die een wettelijke verplichting hebben om een financiële verantwoording op te stellen (zoals een zorginstelling) geldt daarnaast het wettelijk vermoeden dat het bestuur onbehoorlijk zijn taak heeft vervuld indien het bestuur niet heeft voldaan aan zijn administratie- of openbaarmakingsplicht van de financiële verslaggeving. Dit betekent onder meer dat het bestuur van een zorginstelling binnen de wettelijke termijnen de financiële verantwoording openbaar moet maken door middel van deponering bij het CIBG en het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

6. Ontslag bestuurder / toezichthouder

De rechter krijgt meer beoordelingsvrijheid om een bestuurder of toezichthouder van een stichting op verzoek van het Openbaar Ministerie of een belanghebbende te ontslaan.

Datum van inwerkingtreding

De WBTR treedt in werking op 1 juli 2021. In principe zijn vanaf dat moment de hiervoor besproken wijzigingen van kracht en zijn statutaire bepalingen die daarmee strijdig zijn, niet geldig. Een uitzondering geldt ten aanzien van de belet- en ontstentenisregeling en de regeling van het meervoudig stemrecht. Voor die twee regelingen bevat de WBTR overgangsrecht.

Wat HVG Law voor u kan doen

Wij doen álle zaken die een organisatie in vorm houden. Van reorganisaties tot overnames, van compliance tot procedures.

U doet zaken met advocaten en notarissen die samenwerken. Met u en met elkaar, op het hoogste niveau. Wij adviseren én procederen.

Contact

Voor nadere informatie en vragen kunt u contact opnemen met een van onze onderstaande specialisten.

Jan Andringa
Partner / Advocaat
Corporate M&A | Health & Life sciences | Government & Public
E: jan.andringa@hvglaw.nl
T: 06 21 25 27 73

Thari van den Berg
Advocaat
Corporate M&A | Health & Life sciences | Government & Public
E: thari.van.den.berg@hvglaw.nl
T: 06 21 25 15 02

Niels Niggelie
Advocaat
Corporate M&A | Health & Life sciences | Government & Public
E: niels.niggelie@hvglaw.nl
T: 06 21 25 28 31

Over HVG Law

HVG Law LLP (HVG Law) behoort tot de top van de Nederlandse advocatuur en notariaat en kenmerkt zich door een ondernemende, innovatieve en oplossingsgerichte benadering. HVG Law biedt, met meer dan 150 toegewijde en pragmatische advocaten en (kandidaat-)notarissen, hoogwaardig juridische dienstverlening vanuit een brede en multidisciplinaire context. Onze advocaten en (kandidaat-)notarissen zijn actief op alle rechtsgebieden en sectoren die voor het bedrijfsleven, bestuurders, aandeelhouders en overheden relevant zijn en hebben kennis van uw business én markt. Op onze vestigingen in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag, Eindhoven, New York, Chicago en San Jose (Donahue & Partners LLP in de VS) zijn wij in staat onze nationale en internationale cliënten oplossingen te bieden voor juridische vraagstukken. In Nederland heeft HVG Law LLP een strategische alliantie met Ernst & Young Belastingadviseurs LLP en tevens maken wij onderdeel uit van het global EY Law netwerk.